

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibus Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

20. Hic est calix nouum testamentum in sanguine meo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

IN LVCÆ CAP. XXII.

20. *Hic est calix nouum testamentum in sanguine meo.*

Hic modus loquendi apud Lucam ptoprius aliqua explicatione indiget. Matth. & Marc verba Christi ad alteram speciem sic referunt: *Hic est sanguis meus noui testamenti*: vbi absque vlla sermonis figura, quod in calice erat, *Sanguis Christi* esse affirmatur. Hic verò de calice non dicitur, *Hic est sanguis meus noui testamenti*, sed dicitur, *Hic est calix nouum testamentum in sanguine meo*: vbi calix, siue id quod in calice est, non vocatur sanguis Christi, sed vocatur testamentum in sanguine. Hic ergo insurgit hæreticus, & ait. *Hæc est Spiritus Sancti expositio quod calix vocatur à Matthæo & Marco sanguis, quia testamentum est in sanguine. Sic palàm ostenditur non alia ratione calitem vocatum esse sanguinem Christi, nisi quia nobiscum fœdus æternum pepigit, vt sanguine semel effuso, spiritualiter nunc epulemur. Nam & sic Paulus Christi verba retulit sicut hic Lucas. I. Cor. II. Sed responde, nec Lucam nec Paulum Matthæi & Marci verba exponere, nec etiam causam reddere tur apud illos calix vocetur sanguis. (Hæc duplex hæreticorum assertio voluntarium est ipsorum commentum.) Calix apud alios Euangelistas ideo vocatur Sanguis, quia, quod in calice erat, sanguis Christi fuit, vt apud Matth. latius diximus. Hic à Luca & postea à D. Paulo calix vocatur ipsum nouum testamentum in sanguine Christi, quia in calice non solum sanguis Christi est (quod alij Euangelistæ dixerunt) sed quia est hic per modum sanguinis fœderalis seu testamentarij. Modum (inquam) & finem porrecti à Christo calicis explicatius & plenius enarrare Lucas voluit quàm alij duo Euangelistæ. Quum ergo dicit, *Hic est calix*, vel, *Hic calix est* (nam verbum est in Græco non habetur, ideóque vtrouique poni potest) *nouum testamentum in sanguine meo*; voluit Spiritus Sancti docere quare calix à Christo benedictus & porrectus & ab Apostolis bibendus erat. Nempe quia ille calix, id est, quod in calice erat, iuxta communem loquendi modum esset ipsum nouum testamentum in sanguine siue per sanguinem, id est, haberet & porrigeret sanguinem ad sancendum & confirmandum nouus fœdus ac nouum testamentum cum populo Dei. Ex quo necessario sequitur, verum sanguinem non figuratum in calice contineri, quia vini haultus hoc fœdus constituere aut confirmare non potuit. Hic ergo Christi sermo*

Caluinus
in Harmonia
in hæc
locum.

Calix cum
nouum te-
stamentum
in sangui-
ne Christi

à Luca relatus (nam utrumque Christum dixisse dubitari non debet, & hanc formam verborum posteriore dixisse verissimile est, quia priorum quandam ampliorem continent) nec causa nec expositio est prioris sermonis ratione vocabuli sanguinis, aut cur & quomodo calix vocatus sit sanguis, sed est expositio quædam & apertior enunciatio ratione vocabuli noui testamenti, & cur à Matthæo ac Matæo de calice dictum sit: *Hic est sanguis meus noui testamenti*. Nempe quia in illo sanguine (hauito videlicet & accepto) sanciretur & confirmaretur nouum testamentum cum nouo populo Dei, sicut per sanguinis vitulorum & hircorum, qui immolari fuerant, asperisionem super populum, vetus illud fœdus sanciebatur & confirmabatur, dicente Moysè quum aspergeret: *Hic est sanguis testamenti quod mandauit ad vos Deus*: id est, huius sanguinis asperisione sancitur & percutitur & consummatur fœdus inter Deum & vos, ut ille sit Deus vester, & vos populus eius. Sic enim in Cruce quidem immolatus est Christus sanguis in remissionem peccatorum, sed in hoc sacrificio beato asperisionis externæ bibitur & hauritur intemè, ut in illo per illum sanciat & confirmetur nouum testamentum ac fœdus inter Deum & nos nouum populum eius. Hanc ob causam dixit de calice Christus, non solum apud Matth. & Marcum, *Hic est sanguis noui testamenti* (quæ verba non nisi sanguinis existentiam notant, qui aliquo modo ad nouum testamentum pertineat) sed apud Lucam dicit: *Hic calix nouum testamentum in sanguine meo*: quæ verba ostendunt calicem à Christo porrectum sic noui testamenti sanguinem esse, & ad ipsum sic pertinere, ut calix ille sit etiã ipsum nouum testamentum (quatenus illud confirmat) in sanguine suo: videlicet illo hauito & accepto quod in calice erat, de quo propterea adiecit: *Qui pro vobis effundetur*: quæ verba ad ipsum calicem referenda sunt (ut textus Græcus τὸ ἐν χύαι μὲν ἔστιν in toto casu perspicuè ostendit) quia quod in calice erat pro nobis effundendum fuit non utique vinum, sed sanguis Christi. Hic ergo verborum Lucæ totus & germanus sensus est: Hic calix qui pro vobis effundetur (id est, hoc quod in calice est pro vobis effundendum) est ipsum nouum testamentum, quatenus confirmat illud (sic enim circuncisio vocatur fœdus & pactum inter Deum & Abraham, quia fœderis confirmatio erat) cum nouo Dei populo sancendum in meo sanguine intelligatis tum sanguinem meum esse pro vobis effundendum & immolandum, quem vobis porrigo, tum illum ipsum sanguinem

Gen. 27.

guinem à vobis hauriendum nouum fœdus constituere & confirmare inter Deum & vos, quia hoc accepto sanguine eritis intimè cū Deo coniuncti, facti nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: non fide tantum, sed & re ipsa. Plura apud Matthæum vide.

32. *Ego rogavi pro te vt fides tua non deficiat. Et tu conuersus confirma fratres tuos.*

CHristus in omnium Apostolorum communi periculo Petri primatus. pro Petro specialiter rogans ne eius fides deficeret, posteaque addens vt ille conuersus alios confirmaret, in illis verbis & non defecturam Petri fidem, & supremam cæteros corroborandi potestatem manifestè docet, simulque maiorem illum, de quo contentio erat, obiter ostendit. Sic ex hoc loco collegerunt Patres, S. August. in lib. de qq. noui & vet. test. q. 79. & serm. 124. de temp. Leo Magnus in anniuersario assumptionis: Ambros. in Psal. 43. Theophylactus in hunc locum: Bernard. Epist. 190. ad Innocentium Papam: Lucius Papa in epist. decretali. Norandum verò quòd Calvinus in commentariis ad hunc locum horum verborum tractationem penitus prætermisit, & Institut. lib. 4. vbi omnibus Scripturis pro primatu Petri respondere conatur, hunc locum penitus dissimulat. Beza quoque in Annotationibus suis ad hæc verba nihil prorsus annotat. Aperta veritas os illis obturauit, satis alioqui ad aliquid semper cauillandum callidis. Sed nec in Marlorati cathena contra Petri primatum, ita luculenter tot Patrum testimoniis roboratum, aliquid affertur.

38. *Ecce duo gladij hic.*

Diuus Bernardus in lib. 4. de consideratione ad Eugenium alludens ad hæc verba, duplicem ponit in Rom. Pontifice iurisdictionis gladium; vnum spirituale, alterum temporalem; vt illum manu, hunc nutu suo proferat. Deuoluit hoc in Canonistas Calvinus, & sic contra eos declamat: *Quod hinc eliciunt Canonista cornutos suos Episcopos duplici iurisdictione esse præditos, nõ solùm putida est allegoria, sed proteruum ludibrium, quo Dei verbo insultant. Atqui huc dementia prolabi oportuit Antichristi mancipia, vt palàm sacrilego contemptu sacra Dei oracula calcarent.* Hæc ille rabula. Sanctissimum &